

بسمه تعالی

پژوهشکده
مطالعات فناوری

خلاصه گزارش نشست تخصصی تجاری سازی و توسعه کسب و کارها مبتنی بر اطلاعات آب و اقلیم

کنفرانس ملی روش های کاربردی حل مسائل فنی پیلان آب کشور

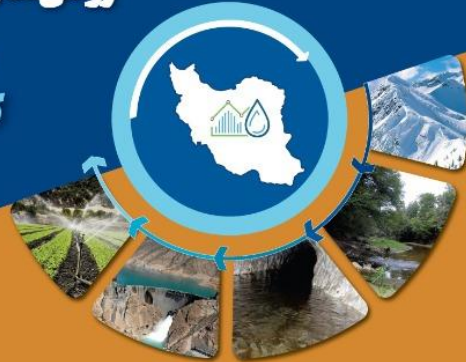
نشست تخصصی تجاری سازی و توسعه کسب و کارها مبتنی بر اطلاعات آب و اقلیم

مکان: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

تاریخ برگزاری: ۲۸ آذرماه ۱۴۰۱

علاقتمندان می توانند جهت ثبت نام به تارنمای
کنفرانس مراجعه نمایند.

www.iwbc.ir

دکتر

علی عبدالهی نسب

عضو هیئت علمی پژوهشکده
مطالعات فناوری ریاست جمهوری

تسهیلگر

اعضای نشست

مهندس

سید مهدی آل یعقوب

مدیرعامل
استارت آپ sameteo

دکتر

فیروز قاسمزاده

مدیر کل دفتر داده و اطلاعات،
شرکت مدیریت منابع آب ایران

دکتر

مهدی زرغامی

عضو هیئت علمی
دانشگاه تبریز

دکتر حسین

دهقانی سانجیح

رئیس مؤسسه تحقیقات
فنی و مهندسی کشاورزی

مهندس

محمد حمزه دوست

مدیرعامل
شرکت دانش بنیان آبتین

دکتر

مجتبی شفיעی

عضو مرکز پژوهشی
آب و محیط زیست شرق

مهندس

امیر شبانیان

معاون دفتر فناوری اطلاعات
و ارتباطات سازمان هواشناسی

باید توجه داشت که جمع‌آوری، تولید، ذخیره، دسترسی و اشتراک داده و اطلاعات زیربنای ارتقا عملکرد، توسعه و سیاست‌گذاری موفق در سیستم‌های مدیریتی است. با توجه به ابعاد گسترده و تنوع داده و اطلاعات در حوزه مدیریت آب و ارزش اقتصادی داده‌ها، ایجاد سامانه‌های مناسب با نیازهای مدیریتی آب در کشور ضروری است. در حال حاضر، شکاف بزرگی در حوزه دسترسی به داده‌های جمع‌آوری شده و تولید اطلاعات مناسب در بخش مدیریت آب کشور وجود دارد. نشست تخصصی پیشنهادی، به دنبال ایجاد شناخت و شناسایی ظرفیت‌ها در حوزه توسعه سامانه‌های مدیریت داده و اطلاعات در مدیریت آب از طریق ایجاد کسب و کار و تجاری‌سازی آن می‌باشد. در این راستا، در تاریخ ۱۲۸م آذر ماه، نشست تخصصی «تجاری‌سازی و توسعه کسب‌وکارها مبتنی بر اطلاعات آب و اقلیم» توسط پژوهشکده مطالعات فناوری ریاست جمهوری با همکاری پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف ذیل کنفرانس ملی «روش‌های کاربردی حل مسائل فنی بیلان آب در ایران (برگزارشده توسط موسسه آب دانشگاه تهران و اندیشکده تدبیر آب ایران)» برگزار گردید. محورهای نشست در ذیل ارائه شده است:

- ❖ اثر تجاری‌سازی داده و اطلاعات آب و اقلیم بر حل مسائل فنی محاسبه بیلان آب
- ❖ اکوسیستم و بازیگران تجاری‌سازی انتشار داده‌ها و اطلاعات آب و اقلیم
- ❖ تجربیات داخلی و بین‌المللی در حوزه ایجاد کسب‌وکار و تجاری‌سازی داده و اطلاعات آب و اقلیم
- ❖ مدل‌های مختلف کسب و کار در خصوص تجاری‌سازی داده و اطلاعات آب و اقلیم در کشور
- ❖ قوانین و سیاست‌های بالادستی مرتبط با انتشار داده و اطلاعات آب و اقلیم (فقدان یا وجود)
- ❖ چالش‌ها و راهکارهای تجاری‌سازی داده و اطلاعات آب و اقلیم

اهم موارد مطروحه:

بخش اول: کلیات و ضرورت اتخاذ رویکرد راهبردی در خصوص داده و اطلاعات – تبیین نقش داده و اطلاعات در بخش‌های مختلف

۱- دکتر علی عبدالهی نسب، عضو هیئت علمی پژوهشکده مطالعات فناوری ریاست جمهوری (تسهیل‌گر پنل)

- تبیین اهمیت موضوع (حکمرانی، مزایای اقتصادی پرداختن به موضوع داده و ...)
- تبیین ارتباط موضوع تجاری سازی با بحث کنفرانس و محاسبه بیلان آب
- ارائه کلیات پروژه مشترک با پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف و نحوه رسیدن به پیشنهاد تجاری‌سازی
- مدل‌های ایجاد ارزش داده
 - ۱- تأمین داده
 - ۲- مدیریت داده
 - ۳- حفاظت از داده
 - ۴- توسعه نرم‌افزار
 - ۵- ارائه خدمات
 - ۶- تجمیع داده
- انواع مدل‌های تأمین مالی سازمان‌های ملی هواشناسی
 - مدل A: همه خدمات سازمان با بودجه دولتی تأمین می‌شود.
 - مدل B: زیرساخت‌های اصلی و خدمات عمومی ضروری با بودجه دولتی تأمین می‌شود.
 - مدل C1: بخشی تجاری‌سازی شده - درآمد حاصل از فعالیت‌های تجاری برای تأمین بخشی از هزینه‌های مربوط به زیرساخت‌ها و عملیات اصلی استفاده می‌شود.
 - مدل C2: کاملاً تجاری‌سازی شده - تمام هزینه‌ها از مشتریان حقیقی یا حقوقی (سایر ادارات دولتی یا سازمان‌ها) دریافت می‌شود.
 - مدل C3: شرکتی یا خصوصی - به عنوان یک شرکت تجاری عمل می‌کند و هدف آن تقسیم سود به سهام‌داران است.
- تبیین محورهای نشست (ضمن اشاره به سرآغاز بودن این نشست)

۲- دکتر مهدی ضرغامی، عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز:

- ارائه یافته‌های پروژه پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف
 - چشم‌انداز تدوین شده:
 - «در افق ۱۴۱۰، ضمن برخورداری عموم مردم از حقوق اطلاعاتی خود در زمینه داده‌های آب و هوا، متخصصین و ذینفعان می‌توانند از طریق یک سامانه ملی واحد، آسان، برخط، سریع و با هزینه منصفانه به داده‌ها و اطلاعات قابل اعتماد و مورد نیاز، دسترسی داشته باشند».
 - RFPهای پیشنهادی در انتهای کار:
 - تجاری سازی داده‌های آب و هوا (ایجاد استارت آپ)
 - ایجاد سیستم انگیزشی / تنبیهی بین نهادهای دولتی در راستای انتشار داده و اطلاعات آب و هوا
 - شناسایی الزامات امنیتی سامانه های داده های آب و هوای ایران
- تبیین موانع (استاندارد، نگاه امنیتی و ...) و فرصت‌های (ثروت افزایی و ارائه خدمات) تجاری سازی
- تبیین الزامات (نحوه تامین مالی، نظارت بر بازار)

۳- دکتر شفیعی، پژوهشگر مرکز پژوهشی آب و محیط زیست شرق:

- ارائه مهم‌ترین روندهای بین‌المللی در حوزه مدیریت داده و اطلاعات آب
- ارائه خلاصه‌ای از نتایج طرح نقشه راه اطلس منابع آب کشور
- تبیین نیازسنجی کسب‌وکارها در حوزه داده و اطلاعات (مبتنی بر روندها و تجربیات بین‌المللی)

۴- دکتر حسین دهقانی سانج، رئیس مؤسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی:

- ضعف زیرساخت‌های فنی و نهادی جهت توسعه کسب‌وکار و تجاری‌سازی داده و اطلاعات (از منظر بخش کشاورزی)
- لزوم اطمینان از پایداری آب قابل تخصیص پیشنهادی ارزش‌یافتن تجاری‌سازی داده و اطلاعات برای کشاورز جهت حداکثر سازی بهره‌وری اقتصادی
- لزوم مشخص شدن مزیت اقتصادی اثر تجاری‌سازی داده و اطلاعات بر حل مسائل فنی محاسبه بیلان آب

بخش دوم: الزامات و مدل‌های تجاری‌سازی داده و اطلاعات هواشناسی

۵- دکتر فیروز قاسم زاده، مدیر کل دفتر داده و اطلاعات شرکت مدیریت منابع آب ایران:

- ارائه نسبت فایده به هزینه در خصوص انتشار داده‌های آب (تا ۳۳ برابر و متوسط ۴ برابر)
- مدل‌های درآمدی مختلف برای مدیریت خدمات آب و هواشناسی:
 - خدمات عمومی تحت پشتیبانی دولت (مدل دولتی)
 - بودجه متمرکز و موردی (مدل آژانس)
 - تأمین مالی از طریق تجارت (بنگاه دولتی یا سرمایه‌گذاری دولتی)
 - مشارکت خصوصی-دولتی (PPP) یا ساخت، بهره‌برداری، انتقال (BOT)
- اشاره به مدل‌های درآمدی بخش خصوصی در خصوص داده و اطلاعات (به عنوان مثال شرکت Oklahoma Mesonet):
 - فروش مستقیم
 - ایجاد اشتراک برای مشترکین
 - نهادهای دولتی و علمی
 - مدل‌های درآمدی مختلف برای مدیریت خدمات آب و هواشناسی: چشم‌پوشی از هزینه
- لزوم توجه به عدم منافات «برون‌سپاری» با «حاکمیتی‌بودن داده و اطلاعات» یا عدم منافات «غیررایگان بودن داده و اطلاعات» با «دسترسی آزاد به آن» در مواجهه با اسناد بالادستی
- آخرین وضعیت انتشار داده و اطلاعات در وزارت نیرو در سایت data.wrm.ir

۶- مهندس امیر شبانیان، معاون مدیر کل دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان هواشناسی:

- اشاره به مجوز فروش داده و اطلاعات توسط سازمان هواشناسی به سبب ماده ۲۱ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت
- ارائه انواع مختلف داده و اطلاعات تهیه‌شده توسط سازمان هواشناسی

۷- مهندس سید مهدی آل یعقوب، مدیرعامل استارت‌آپ Sameteo:

- تبیین تجربیات داخلی و بین‌المللی در حوزه ایجاد کسب‌وکار و تجاری‌سازی داده و اطلاعات آب و اقلیم
- ارائه مدل‌های مختلف کسب و کار در خصوص تجاری‌سازی داده و اطلاعات آب و اقلیم
- اشاره به لزوم تغییر رویکرد دولت در توجه به داده و نه اطلاعات

۸- مهندس حمزه دوست، مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان آبتین:

- چالش‌ها و موانع پیش روی بخش خصوصی جهت مشارکت در پروژه‌های مربوط به نظام داده و اطلاعات کشور
 - تورم؛ مانعی برای پیش‌بینی هزینه در پیشنهادیه‌های ارائه‌شده به دولت و عدم عقد قرارداد
 - پرداخت دیر هنگام یا ارائه اوراق بهادار برای سال‌های آتی از طرف دولت
 - تعارض منافع در دستگاه‌ها؛ مانعی برای ایجاد سامانه‌های شفاف و اندازه‌گیری آب

۹- پرسش و پاسخ:

- اشاره به عدم توجه به مشارکت جوامع محلی در تصمیم‌گیری
- اشاره به ضعف اسناد و بالادستی و بعضاً متضاد بودن آن‌ها
- اشاره به ضعف در امور رسانه‌ای در زمینه جلب مشارکت همه ذینفعان در توجه به امر داده و اطلاعات

بخش سوم: جمع‌بندی نشست

- دکتر عبدالهی نسب:

- جمع‌بندی چالش‌ها و راهکارهای ارائه‌شده در نشست:
 - چالش‌ها:
 - عدم وجود چشم انداز مشترک در مدیریت داده‌ها و اطلاعات مرتبط با آب
 - نگاه امنیتی به داده‌های آب و هواشناسی و اقلیمی
 - رقابت دولت با شرکت‌های خصوصی
 - رقابت سازمان‌های دولتی با یکدیگر
 - راهکارها:
 - استفاده از شرکت‌های خصوصی توسط بخش دولتی
 - آزادسازی گردش داده و اطلاعات
 - اصلاح نظام بروکراسی اداری
 - اصلاح در اسناد و قوانین بالادستی در خصوص انتشار داده و اطلاعات
 - ارزش‌گذاری اطلاعات و داده‌های آب و تنظیم قواعد فروش
 - تعریف روش‌ها و مبانی همکاری، مشارکت و سرمایه‌گذاری در خصوص داده و اطلاعات آب و اقلیم
 - توسعه و ارتقاء زیرساخت‌های تولید، صحت‌سنجی و اشتراک داده و اطلاعات آب و اقلیم
- اشاره به سرآغاز بودن این نشست و لزوم پرداختن به این موضوع و برگزاری برنامه‌های مختلف در این خصوص در کشور

